

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jarosław Matras

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **C. L.**,
skazanego z art. 197 § 2 i 3 pkt 2 i 3 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 28 maja 2024 r.,
z urzędu, kwestii wznowienia postępowania kasacyjnego,
zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego
z dnia 3 listopada 2022 r., sygn. akt III KK 385/22,
o oddaleniu kasacji obrońcy jako oczywiście bezzasadnej,

p o s t a n o w i ł:

- 1. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wznowić postępowanie kasacyjne;**
- 2. uchylić postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2022 r., sygn. akt III KK 385/22, o oddaleniu jako oczywiście bezzasadnej kasacji, wniesionej przez obrońcę C. L. i kasację obrońcy skazanego przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu Izbie Karnej w postępowaniu kasacyjnym;**
- 3. kosztami postępowania wznowieniowego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 3 listopada 2022 r., sygn. akt III KK 385/22, oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację obrońcy skazanego C. L. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 grudnia 2021 r., sygn. akt II AKa 2/21, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt II K 43/17.

Pismem z dnia 11 marca 2024 r. obrońca skazanego złożył wniosek o wznowienie z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego wydaniem ww. postanowienia, uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania. Wskazał na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. – nienależytej obsady sądu z uwagi na fakt, że w składzie jednoosobowym rozpoznającym kasację zasiadał sędzia SN Igor Zgoliński, który został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Karnej w oparciu o uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS), której kształt został określony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).

W tym kontekście obrońca powołał się na treść uchwały trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (*BSA I-4110-1/20, OSNK 2020, z. 2 poz. 7*) oraz inne orzeczenia Sądu Najwyższego (*uchwała SN z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowienie SN z 18 października 2023, I KO 33/23*), z których wynika, że w przypadku naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności przez sędziego Sądu Najwyższego nie jest potrzebne przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i każdy przypadek wydania przez Sąd Najwyższy orzeczenia z udziałem sędziego powołanego w wadliwej procedurze należy postrzegać jako naruszenie art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy rozważyć, czy przedmiotem postępowania wznowieniowego może być postępowanie, zakończone oddaleniem kasacji. Sąd

Najwyższy, rozpoznając niniejszą sprawę, dostrzega ewolucję poglądów judykatury w przedmiocie dopuszczalności stosowania procedury wznowieniowej do postępowań po uprawomocnieniu się orzeczenia i podziela wielokrotnie wyrażany w najnowszym orzecznictwie pogląd, zgodnie z którym „dopuszczalne jest wznowienie postępowania kasacyjnego oddalającego kasację, zarówno na wniosek strony – w oparciu o podstawy wznowieniowe określone w art. 540 § 1 pkt 1, § 2 i § 3 k.p.k., jak i z urzędu – art. 542 § 3 k.p.k.” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2023 r., II KO 75/23, LEX nr 3597323; zob. też: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 czerwca 2023 r., V KO 30/22, LEX nr 3572360; z dnia 14 czerwca 2023 r., sygn. akt III KO 43/23*).

Przechodząc do meritum sygnalizacji należy stwierdzić, że w dalszym ciągu aktualność zachowuje uchwała trzech połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., zgodnie z którą: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. albo sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3)”. W odniesieniu do tak wadliwie powołanych sędziów Sądu Najwyższego nie bada się zatem – tak jak w przypadku sędziów sądów powszechnych – czy „wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności” (*ibidem*). Stanowiska co do ważności zacytowanej uchwały nie zmienia fakt wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61), co było już wielokrotnie przedmiotem analiz Sądu Najwyższego (zob. zwłaszcza postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, z dnia 29 września 2021, V KZ 47/21 i z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22, OSNPIUS 2022, nr 10, poz. 95

i uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK 2022, z. 6, poz. 22).

W świetle powyższego oczywiste jest zatem, że wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia o oddaleniu kasacji w składzie, w którym zasiadał sędzia SN Igor Zgoliński, powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego wadliwie – z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa w składzie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. – dotknięte jest uchybieniem rangi bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Konieczne stało się zatem wznowienie postępowania kasacyjnego, uchylenie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2022 r, sygn. akt III KK 385/22 i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania.

Na marginesie wolno zauważyć, że niezależnie od sygnalizacji obrońcy skazanego co do potrzeby wznowienia postępowania kasacyjnego z urzędu, z uwagi na wystąpienie jednej z okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., w sprawie można byłoby – jeśli tylko zostałby złożony w tym zakresie stosowny wniosek – rozważać wystąpienie także podstawy wznowieniowej określonej w art. 540 § 3 k.p.k., albowiem Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu (ETPC) już kilkakrotnie stwierdzał naruszenie art. 6 ust. 1 EKPC z uwagi na wadliwość procedury nominacyjnej sędziów Sądu Najwyższego z uwagi na tryb ustalania składu Krajowej Rady Sądownictwa (w wyrokach: z dnia 22 lipca 2021 r., w sprawie *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19, z dnia 8 listopada 2021 r., w sprawie *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, połączone skargi nr 49868/19 i 57511/19 (oraz z dnia 3 lutego 2022 r., w sprawie *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20). Wprawdzie orzeczenia te nie dotyczyły sędziów orzekających w Izbie Karnej, jednak wadliwość powołania sędziego SN Igora Zgolińskiego jest taka sama, jak sędziów orzekających w sprawach, które stanowiły podstawę skarg rozpoznanych przez ETPC w ww. orzeczeniach. W orzecznictwie nie budzi też wątpliwości potrzeba zapewnienia standardu prawa do sądu, gwarantowanego przez art. 6 ust. 1 EKPC także w postępowaniach po uprawomocnieniu się orzeczenia (zob. *postanowienie SN z dnia 23 sierpnia 2023 r., sygn. akt II KO 75/23* i wskazane tam judykaty SN i ETPC).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[PGW]

[ms]

Jerzy Grubba Kazimierz Klugiewicz Jarosław Matras